

Парфанюк П.С., ст.гр. ДІТ-ПОТ23мг
ПРОЕКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО
ЖІНОЧОГО ОДЯГУ З ХУДОЖНІМ ОЗДОБЛЕННЯМ ВИШИВКОЮ

Сучасний український жіночий одяг в етно-стилі – це одяг, який створений по етно-мотивам українського вбрання з урахуванням особливостей певного регіону України та будь-якого періоду часу. Такий одяг несе в собі відображення певних історичних подій того часу, враховує особливості кліматичних умов країни, культурно-національних особливостей життя людей.

Сучасний український жіночий одяг в українському стилі, є важливим провідником минулого у сьогоденність, оскільки представляє комплекс одягу, де гармонійно поєднані між собою елементи модерну та старовини.

Тому тема кваліфікаційної роботи «Проектування колекції сучасного українського жіночого одягу з художнім оздобленням вишивкою» є важливим і актуальним дослідженням.

Встановлено, що традиційне українське жіноче вбрання в залежності від історико-етнографічного регіону України було різноманітним по особливостям крою, способу носіння, декорування і складовим. Так одяг складався з натільного одягу (сорочек). Поясного одягу (плахти, запаски, дереги, літника, димки, анараки, фартухи). Нагрудного безрукавного одягу (керсетки, кептари, лейбики).

Верхнього весняно-осіннього одягу (юпки, кірасирські халати, кабати, широкополі кохти-пальта, ватянки, шушени, гуні, тощо) та верхнього зимового одягу (кожухи, кожушанки, жупани, капота, тощо).

В якості головних уборів різних регіонів носили капори та полотняні, шовкові, парчеві очіпки циліндричної форми з вушками, різноманітні барвисті хустки та підшальники з торочками чи бахромою, різноманітні вінки, стрічки-банти, пов'язки, лопатушки, кибалки, намітки, убруси, чушки, тощо.

Відомо, що українські жінки носили таке взуття, як кольорові чоботи (чорнобривці), високі шнуровані черевички, черевики - коти, личаки, постоли (моршні, ходаки), тощо.

Важливим елементом доповнення жіночого образу українських жінок були намиста (з червоних коралів, бурштину, скла, фаянсу та з бісеру), дукачі (веикі срібні чи й золоті монети), хрестики, золоті й срібняні сережки, пояси (крайки очкури, пояса-рушника, случького поясу, чересу) тощо.

Особливостями декорування українського жіночого одягу вишивкою залежності від історико-етнічного регіону України (орнамент вишивки її кольорова гама) є:

- в Поліссі (Житомирщині основні мотиви, восьмикутники, ромби, зірки; основні кольори – червоний із чорним, вишивкою вкривали увесь рукав (рис. 8). На Волині полюбляли строгі та чіткі геометричні візерунки, на півдні області – рослинні орнаменти; на Рівненщині вишивали геометричні візерунки переважно червоними, білими та чорними нитками.).

в Поділлі (у Хмельницькому краї вишивали хрестиком із грубих чорних ниток, На Вінничині застосовували мережку; кольорова гамма -

темно-жовтий, чорний, вишневий, червоний, та невеликі елементи зеленим; найпоширеніші геометричні фігури – квадрати,

- в Запоріжжі (на Запоріжжі любили вишивати квіти та калину; на Кіровоградщині вишивали грони винограду з блиском червоного коліру із крапками чорного,

- в Донщині (Вишиванки прикрашаються мережкою та вирізуванням рослинними мотивами, та зображали птахів,

- в Галичині (на Львівщині переважали геометричні орнаменти, місце між елементами якого залишали незаповненим – для об'ємного вигляду візерунка. На Тернопільщині вишивали густими стібками стібками, що надавало орнаментам рельєфу, зустрічалися повністю вишиті чорними нитками рукава сорочок,

- на Слобожанщині (на Харківщині можна було зустріти мережку та вирізування; на Луганщині (переважали схеми рослин та геометричні фігури,

- в Середній Наддніпрянщині (на Київщині вишивали грони винограду, хміль, калину та інші; переважно коралово-червоних, білих, чорних кольорів. У Черкаській області переважали рослинні та геометричні схеми, які вишивались червоними нитками. На Полтавщині найчастіше вишивали гладдю, білими нитками, орнаменти по контуру обшивали сірим та чорним кольором,

- в Північному Причорномор'ї (на Одещині вишивали хрестиком геометричні та рослинні орнаменти червоними, чорними, синіми та жовтими нитками; на Херсонщині вишивали рослинні, квіткові та тваринні орнаменти, переважаючий колір – чорний, хоча часто вишивали й білим по білому; на Миколаївщині використовували червоні, чорні, сірі та блакитні кольори,

- в Сіверщині вишивали дрібним хрестиком, часто з бісером; орнаменти – рослинні та абстрактні; кольори ниток – білі, до них додавали дрібні кольорові елементи,

- в Таврії на вишиванках зустрічалися квіткові мотиви; де вигнута гілка – означала мінливість та розвиток; гвоздика була символом літніх людей.

Зазначимо, що український стиль представлено в колекціях відомих дизайнерів, таких як Віта Кін «Vyshyvanka by Vita Kin», «Varenyky Fashion», Лілія Братусь «Lili Bratus», «Зерно», Христини Рачицької, Анна Козак «Kozzachka by Anya Ko», «Foberini», Колекція Etnodim, оригінальність якої є в тому, що фото української жінки нанесено у вигляді накатки на футболку.

Концепція колекції українського жіночого одягу в етно-стилі «Берегиня роду» полягає у висвітленні ролі жінки, як особистості в суспільстві, як мати в родині і як дівчини для щасливого майбутнього. Для проектування колекції джерелом натхнення обрана поетеса та письменниця Леся Українка, яка в своїй творчості підкреслювала українську ідентичність і значну роль відводила сильним жінкам.

Колекція включає в себе три унікальні моделі для молодих жінок, які цінують символізм українського орнаменту, історичність та сакральність одягу та вираження власної індивідуальності. Колекція виконана з натуральних тканин (бавовняної та напіввовняної). Основними елементами костюму є: біла сорочка, довга спідниця, пояс, туфлі або шкіряні чоботи

(ботильйони), прикраса у вигляді намиста із коралів, зачіска заплетені коси (Рис.1).

Рис. 1 – Колекція українського жіночого одягу в етно-стилі

Родзинкою одягу в етно-стилі є те, що на сорочках вишиті образи: Лесі Українки, як Берегині української ідентичності; Жінки з дитиною на руках - як Берегині українського роду, Дівчини - як Берегині щасливого майбутнього.

Для виготовлення колекції жіночого одягу з художнім оздобленням вишивкою обрано матеріали (чеський бісер Preciosa, вишивальні нитки муліне DMC, канва Aida та інструменти (голки та ножиці).

Таким чином, встановлено, що традиційна українська вишивка в жіночому одязі історико-етнографічних регіонів було дуже різноманітним. Як свідчить історія української вишивки: мистецтво живе і буде жити тисячоліття. Допоки українці одягатимуть одяг із вишитими елементами, доти триматиметься зв'язок між поколіннями. вишивка є важливою художньою цінністю, що виконує численні функції – естетичну, пізнавальну, комунікативну.

Література:

1. Від Києва до Криму: який вигляд мають вишиванки в різних регіонах України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<https://www.prof-osvita.org.ua/dumky-vholos/956-vid-kyuueva-do-krumu-yakyy-vyhlyad-mayut-vyshyvanky-v-riznykh-rehionakh-ukrayiny>]

2. Колекції дизайнерського одягу з елементами етно – Chernikova. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<https://chernikova.ua/ya-bachu/>]

3. Кольори у вишиванці - символіка, традиція чи задум дизайнера? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<https://lesia.lviv.ua/kolori-u-vishivantsi-simvolika-traditsiya-chi-zadum-dizaynera/>]

4. Короткий словник українського національного одягу: що, як, коли і де носили наші предки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<https://vsviti.com.ua/ukraine/71028>]

Робота виконана під керівництвом канд. пед. наук, доц. Попової Т.І.